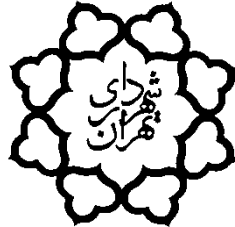

پیوست شماره ۱۵ - قالب شرح خدمات پروژه های کوچک مقیاس (معاملات جزء)

مرکز مطالعات و برنامه ریزی شهر تهران

عنوان پروژه:

بررسی و آسیب شناسی علل عدم استقبال عمومی بانوان از مجموعه بوستان نرگس در منطقه ۱۸
و ارائه راهکارهای اجرایی

مجری:

مدیریت مطالعات و برنامه ریزی امور مناطق

سال ۱۳۹۷

بسمه تعالی

عنوان پروژه: بررسی و آسیب شناسی علل عدم استقبال عمومی بانوان از مجموعه بوستان نرگس در منطقه ۱۸ و ارائه راهکارهای اجرایی

۱- بیان و تشریح مسأله

بوستان‌های شهری با اختصاص سطوح وسیع یا نسبتاً وسیعی از شهرها به لحاظ قابلیت‌های کارکردی خود به عنوان امکاناتی برای ارتقاء سطح کیفی شهرها مطرح هستند. بوستان‌های شهری دارای دو جنبه عمده کارکردی هستند؛ اول، تأثیر این بوستان‌ها در ارتقاء شرایط محیط‌زیستی به عنوان فضاهای سبز و ریه‌های تنفسی شهرها و دوم، نقش این کاربری‌های شهری در گذران اوقات فراغت شهروندان با ایجاد زمینه‌های متنوع گذران اوقات فراغت فردی و جمعی.

جامعه شهری یکی از مهمترین ابزار تأثیرگذار و موتور محرکه تغییر و تحول بوده و از رویکرد اجتماعی شهرداری تهران برای برنامه‌ریزی و توجه به قشر عظیم و تأثیرگذار نیمی از جامعه انسانی یعنی زنان، سیاستی پایدار است. براساس همین سیاست احداث بوستان‌ها و فضاهای ویژه زنان یکی از همین ابزارها و توجه به حقوق این قشر از جامعه است. احداث بوستان نرگس پیرو همین سیاست‌ها و برنامه‌های راهبردی شهرداری تهران با تبیین اثرگذاری اجتماعی، محیط‌زیستی، فرهنگی بوده که با بیش از ۱۵ فضای فرهنگی، ورزشی، خدماتی و رفاهی همچون نمازخانه، کتابخانه، زمین‌بازی کودکان، مهدکودک، کلینیک گل و گیاه، مجموعه استخر و سونا، سالن بدنسازی، زمین‌های ورزشی روباز (بسکتبال، والیبال، بدمینتون، تنیس، پینگ‌پنگ، زمین چمن مصنوعی فوتبال)، رستوران و فروشگاه عرضه محصولات صنایع دستی فرصتی برای ارتقاء سطح نشاط و سلامت جسمی، روحی، روانی، تفریحی، ورزشی و فرهنگی خاص بانوان شهروند بوده که مهمترین اهداف تعریف شده برای این بوستان عبارتند از: ایجاد محیطی آرام، امن برای فعالیت زنان، افزایش سرانه فضای سبز (بوستان) شهری، پایداری‌سازی محیط شهری با کاهش آلاینده‌های صوتی، هوا و بصری، ارتقاء پیوندهای اجتماعی با آموزش و ایجاد فعالیت گروهی، حمایت از زنان خود سرپرست خانواده با ایجاد درآمد پایدار، توسعه ورزش همگانی با ایمن‌سازی محیط برای بانوان.

بوستان مادر قائم (عج) یا نرگس در زمینی به وسعت حدود ۲۰ هکتار در منطقه یافت آباد منطقه ۱۸ کلان‌شهر تهران قرار گرفته و از جنوب به خیابان شهید حسینی، از شرق به خیابان قائم محدود می‌گردد (شکل ۱). با توجه به وضعیت اقلیمی و جغرافیایی تعداد بازدیدکنندگان در فصول مختلف متفاوت می‌باشد، به‌طوریکه با توجه به مجموعه امکانات موجود تعداد مراجعین در فصل بهار و تابستان تا حدود ۳۰۰۰ نفر در هر روز و در پاییز و زمستان تا حدود ۷۰۰ نفر در روز کاهش پیدا می‌کند. این بوستان علاوه بر ایجاد محیط و منظر مناسب، اهداف ویژه‌ای نیز در بر دارد که شامل موارد زیر می‌شود:

- عدم اشراف با ایجاد حریم‌هایی از جنس سخت (ساختمان و دیوار و سایبان) و نرم (پوشش گیاهی و آب و خاک)

- امکان استفاده از فضاهای باز بدون استفاده از پوشش (برای مثال: استفاده از محیط‌های ورزشی با لباس

ورزشی و ...

- ایجاد خود اشتغالی: با استفاده از کلاس‌های آموزشی و استفاده از فضاهای فروشگاه‌های و نمایشگاهی

- ایجاد فضاهای مشاوره فردی و گروهی برای بهینه‌سازی کیفیت زندگی فردی و خانوادگی بانوان

- ایجاد کلوپ‌هایی بر اساس توانمندی‌ها و قابلیت‌های فردی بانوان

عمده کارکردهای پیش‌بینی شده در بوستان عبارتند از :

۱- کارکرد فرهنگی: با احداث کتابخانه و مسجد

۲- کارکرد ورزشی: با احداث سالن سرپوشیده استخر و بدن‌سازی، پیست دوچرخه سواری، پیست پیاده‌روی، زمین‌های اسکیت، فوتبال، بسکتبال، والیبال و پینگ‌پنگ

۳- کارکرد تفریحی: با احداث دریاچه مصنوعی، پیست اسکیت، آلاچیق‌های چادری، فضای سبز مفرح، رستوران

۴- کارکرد آموزشی: با احداث کلینیک گل و گیاه

۵- کارکرد رفاهی خدماتی: با احداث مهد کودک، سرویس‌های بهداشتی، اورژانس، نگهبانی، مجموعه پارکینگ

۶- کارکرد اقتصادی: با احداث بازارچه خود اشتغالی با سازه پارچه‌ای

مجموعه بوستان نرگس در منطقه ۱۸ دارای مزایا و امکانات بسیار مناسب است (امکانات ذکر شده)، ولی با وجود چنین امکاناتی کمتر مورد استقبال بانوان در سطح منطقه و کلان‌شهر تهران قرار گرفته است، به طوری که بیشتر برای استفاده و گذران اوقات فراغت (ورزش و پیاده‌روی، مطالعه و ...) به بوستان‌ها و پارک‌های مجاور، از جمله بوستان قائم (در مجاورت بوستان نرگس) مراجعه می‌کنند که نیازمند بررسی و آسیب‌شناسی علل عدم استقبال بانوان از این مجموعه در منطقه ۱۸ و ارائه راهکارهای مناسب و اجرایی است.

۲- اهداف

• هدف اصلی

- شناسایی علل عدم استقبال بانوان از مجموعه بوستان نرگس در منطقه ۱۸.

• اهداف فرعی

- افزایش استقبال عمومی بانوان از امکانات موجود در مجموعه بوستان نرگس جهت استفاده بهینه از اوقات فراغت با استفاده از امکانات بوستان.

- افزایش مهارت‌های زندگی با برگزاری کلاس‌های آموزشی در بوستان.

- ارتقای آموزش شهروندی با ارائه برنامه‌های مرتبط برای بانوان و دختران.

- توسعه فعالیت‌های ورزشی با رویکرد محله محوری.

۳- پیشینه

- جلالی نسب و همکاران (۱۳۹۴)، در مقاله‌ای به بررسی بررسی راهکارهای افزایش بهره‌وری پارک‌ها و فضاهای سبز شهری (نمونه موردی: پارک‌های شهری اراک) پرداختند و ایشان بر اساس یافته‌های حاصل از مطالعات نظری، بررسی‌های میدانی و نظرسنجی از مردم و کارشناسان به شناخت و تجزیه و تحلیل موانع و عوامل بازدارنده یا تقلیل دهنده سطح بهره‌وری عمومی از پارک‌های شهری پرداخته شده است و سپس راهکارهایی جهت حذف یا کاهش این موانع و افزایش جذابیت و استقبال عمومی از آن فضاهای عمومی شهری را ارائه کرده‌اند.

- حبیبی و نیک‌پور (۱۳۹۶)، در پژوهشی با رویکرد توصیفی تحلیلی بوده و استفاده از روش‌های اسنادی- کتابخانه‌ای و انجام پرسشنامه و تحلیل داده‌های کمی، به بررسی نگرش و میزان رضایتمندی زنان شهر آمل از گذران اوقات فراغت خود و همچنین فراغت آنان در ارتباط با پدیده پارک مخصوص بانوان پرداختند. نتایج تحلیل ایشان نشان دهنده عدم رضایت کافی زنان از کیفیت فراغت خود و همچنین نگاه مثبت آنان به پدیده پارک‌های

مخصوص بانوان است و هرچند ارتباط معناداری میان شغل و تحصیلات و نگرش به این پدیده وجود دارد اما جهت‌گیری کلی نشان از وجود تقاضای زنان برای شکل‌گیری چنین فضاهایی برای گردشگری درون شهری و گذران اوقات فراغت دارد.

- حبیب (۱۳۹۰)، در پایان‌نامه کارشناسی ارشد خود با عنوان "عملکردها، معیارها و الگوهای طراحی پارک‌های بانوان در تهران"، ضمن بیان اینکه پارک بانوان عرصه‌ای برای فعالیت‌های فرهنگی، اجتماعی- مشارکتی، فراغتی- تفریحی، بهداشتی و اقتصادی، مبتنی بر ارزش‌های اجتماعی- فرهنگی بانوان در هر جامعه‌ای است. لذا، برنامه‌ریزی و طراحی در این پارک‌ها می‌بایست زمینه‌ساز شکوفایی، بالندگی، ایجاد حس اعتماد به نفس و مشارکت و نیز اشتغال برای بانوان باشد. نتایج پژوهش ایشان نشان داد که برنامه‌ریزی و طراحی در پارک بانوان بر اساس دیدگاه‌های فرهنگی، اجتماعی- مشارکتی، فراغتی- تفریحی، بهداشتی و اقتصادی به عنوان یک بستر مناسب، جهت ارتقاء سطح کیفی زندگی اجتماعی بانوان، مناسب دیده شده است.

- توانا و شفیعی (۱۳۹۵)، در مقاله‌ای با این پیش‌فرض که فضا همواره امری آمیخته با قدرت است بر این اساس سعی کردند جایگاه پارک‌های تک جنسیتی و به طور مشخص بوستان بهشت مادران را در روابط قدرت مطالعه نمایند. معمولاً در این رابطه دو دیدگاه وجود دارد. برخی چنین پروژه‌هایی را در جهت رفع تبعیض‌های جنسیتی می‌دانند و برخی دیگر بالعکس آن را در جهت بازتولید سلطه جنسیتی ارزیابی می‌نمایند. یافته‌های تحقیق ایشان نشان داد که دو گانه فوق‌الذکر به هیچ عنوان تحلیل درستی از فضای پارک‌های تک جنسیتی ارائه نمی‌دهد. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که سلطه بر زنان یا حمایت از آنها یا به‌طور کلی هرگونه بحث هویتی کمکی به فهم روابط قدرت موجود در چنین فضاهایی نمی‌کند و باید معنای این نوع از قدرت را در جایی دیگر جست و آن جایی نیست جز کنترل، رؤیت‌پذیری و به‌هنجارسازی بدن‌ها که از طریق تفکیک بر اساس ویژگی‌های از پیش تعیین شده اعمال می‌گردد.

- جامعی فرد، (۱۳۸۹) در پایان‌نامه کارشناسی ارشد خود، عملکردها، معیارها و الگوهای طراحی پارک‌های بانوان در تهران، نمونه موردی: بهینه‌سازی بوستان پردیس بانوان، را مورد بررسی قرار دادند. ایشان پس از انجام مبانی نظری، به بررسی‌های میدانی از طریق پرسشنامه و مشاهدات عینی و ارزیابی امکانات و محدودیت‌ها پرداخته و پس از بررسی و استنتاج‌های به‌عمل آمده با حصول مجموعه‌ای از اصول و معیارهای شاخص در خصوص فضاهای پارکی برای بانوان، راهکارهای بهینه‌سازی پارک‌های موجود و پارک‌های در دست اقدام را ارائه کردند.

- مهمترین اسناد فرادست در ارتباط با موضوع پژوهش شامل موارد زیر است:

- طرح جامع و تفصیلی شهر تهران.

- چشم‌انداز شهرداری در افق ۱۴۰۴.

- برنامه پنج‌ساله اول شهرداری تهران (۱۳۸۸-۱۳۹۲)، راهبردهای توسعه (ایجاد فضاهای تفرجگاهی و گردشگری و توسعه فضای سبز).

- برنامه پنج‌ساله دوم شهرداری تهران (۱۳۹۷-۱۳۹۳)، بخش بیست و یکم: ارتقا شهرداری از سازمانی خدماتی به نهادی مدنی، فرهنگی و اجتماعی در چهارچوب اسناد بالا دستی.

۴- قلمرو سازمانی، محدوده مکانی و زمانی

- قلمرو سازمانی: شهرداری منطقه ۱۸
- قلمرو مکانی: مجموعه بوستان نرگس در منطقه ۱۸
- قلمرو زمانی: از اول خرداد ماه ۱۳۹۷ تا آخر مرداد ماه ۱۳۹۷

۵- شرح خدمات

مراحل	عنوان مرحله	عناوین تفصیلی فعالیت‌های هر مرحله	خروجی‌های هر مرحله
مرحله اول	کلیات و مبانی نظری	<p>۱- مقدمه، طرح مسئله، اهداف پژوهش، ضرورت پژوهش، سئوالات و فرضیات پژوهش</p> <p>۲- روش‌های مورد نیاز در اجرای پژوهش، روش‌های گردآوری اطلاعات، روش‌های تجزیه و تحلیل اطلاعات، مراحل انجام پژوهش</p> <p>۳- بررسی پیشینه پژوهش در سطح ایران و جهان (ارائه و بررسی تجارب ملی و فراملی)</p>	تدوین طرح پژوهش
مرحله دوم	شناخت وضع موجود محدوده مورد مطالعه	<p>۱- بررسی و شناخت حوزه‌های مداخله، بلافصل و فراگیر محدوده مورد بررسی (معرفی حوزه‌ها و جایگاه آن در تقسیمات کالبدی منطقه، بررسی سیما و منظر شهری، الگوهای خدمات شهری، بررسی نظام کالبدی، بررسی ویژگی‌های جمعیتی و اجتماعی، اقتصادی، بررسی سازمان فضایی و ادراکی، بررسی نظام حمل و نقل و حرکت و دسترسی و ...)</p> <p>۲- بازید و مطالعه میدانی از محدود مورد مطالعه جهت شناخت وضع موجود و شناخت مجموعه بوستان نرگس شاخص منطقه ۱۸ جهت تهیه عکس، مصاحبه و انجام پرسشنامه، گزارش و ...</p>	بررسی و شناخت پتانسیل‌های موجود بوستان نرگس منطقه ۱۸
مرحله سوم	آسیب‌شناسی علل عدم استقبال عمومی بانوان از مجموعه بوستان نرگس در منطقه ۱۸	<p>۱- بررسی و شناخت عوامل و شرایط موثر در عدم استقبال عمومی بانوان از مجموعه بوستان نرگس در منطقه ۱۸ و مطالعه وضعیت و چگونگی ذینفعان و مراجعه‌کنندگان به بوستان نرگس</p> <p>۲- تجزیه و تحلیل وضع موجود</p>	بررسی وضع موجود و تجزیه و تحلیل وضعیت ذینفعان
مرحله نهایی	ارائه گزارش نهایی و کاربست	<p>۱- نتیجه‌گیری و تحلیل یکپارچه از وضعیت موجود حوزه‌های مطالعاتی با استفاده از تکنیک SWOT، تحلیل داده‌ها با استفاده از SPSS</p> <p>۲- اولویت بندی راهبردها و برنامه‌های عملیاتی ارائه شده</p> <p>۳- ارائه گزارش در شورای مدیران منطقه</p> <p>۴- ارائه گزارش مدیریتی پروژه و مستندسازی خروجی پژوهش</p>	تدوین گزارش نهایی و ارائه راهکارهای اجرایی

۶- مراحل و مدت زمان انجام پروژه

مراحل	عنوان مراحل	مدت زمان انجام مرحله (ماه)	وزن هر مرحله نسبت به کل پروژه (درصد)
مرحله اول	کلیات و مبانی نظری پژوهش	۱۵ روز	۲۰٪
مرحله دوم	شناخت وضع موجود محدوده مورد مطالعه	۱۵ روز	۲۰٪
مرحله ...	بررسی و آسیب‌شناسی علل عدم استقبال عمومی بانوان از مجموعه بوستان نرگس در منطقه ۱۸	۱ ماه	۳۵٪
مرحله نهایی	ارائه گزارش نهایی و کاربست پروژه	۱ ماه	۲۵٪
مجموع		۳ ماه	۱۰۰٪

۷- نحوه محاسبه حق الزحمه

۱- هزینه کارشناسی به تفکیک تخصص‌های مورد نیاز

ردیف	نوع تخصص	مدرک تحصیلی	مسئولیت در پروژه	حجم فعالیت (نفر ساعت)	هزینه واحد (ریال)	کل هزینه (ریال)
۱	جامعه‌شناسی	دکتری	مجری و مدیر طرح	۱۸۰	۳۰۰,۰۰۰	۵۵,۰۰۰,۰۰۰
۲	روانشناسی	کارشناسی ارشد	کارشناس مطالعات	۱۸۰	۳۰۰,۰۰۰	۵۵,۰۰۰,۰۰۰
۳	شهرسازی	کارشناسی ارشد و کارشناسی	کارشناس مطالعات	۱۸۰	۳۰۰,۰۰۰	۵۵,۰۰۰,۰۰۰
۴	کارشناس طراحی شهری و منظر	کارشناسی ارشد و کارشناسی	کارشناس مطالعات	۱۸۰	۳۰۰,۰۰۰	۵۵,۰۰۰,۰۰۰
جمع کل هزینه‌های کارشناسی						۲۲۰,۰۰۰,۰۰۰

۲- جمع کل هزینه‌ها

ردیف	نوع هزینه	مبلغ (ریال)
۱	مجموع هزینه‌های کارشناسی	۲۲۰,۰۰۰,۰۰۰
۲	سایر هزینه‌ها (بیمه، مالیات و سایر کسورات قانونی و...)	۰
جمع هزینه		۲۲۰,۰۰۰,۰۰۰

۸- مبلغ انجام پروژه

قیمت انجام این پروژه، ۲۲ میلیون تومان (۲۲۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال می‌باشد.